

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมทางไกล เรื่อง ระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา ในบทนี้ นำเสนอวิธีดำเนินการวิจัยเป็นเรื่องกรอบแนวทางการวิจัยในภาพรวม ขั้นตอนการดำเนินงาน กลุ่มตัวอย่างและแหล่งข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล รายละเอียดมีดังนี้

1. กรอบแนวทางการวิจัยในภาพรวม

ในการดำเนินการวิจัยเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้งสองประการ คณะผู้วิจัย ได้วางแผน กำหนดกรอบประเด็นที่มุ่งศึกษาในแต่ละวัตถุประสงค์ของการวิจัย กำหนดแหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล และแนวทางการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 กรอบแนวทางในการวิจัยในภาพรวม การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมทางไกล เรื่อง ระบบบริการศึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดำเนินการตามกรอบแนวทางดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ตัวแปร/ประเด็นที่มุ่งศึกษา	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/แนวทางการเก็บข้อมูล	แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง ระบบบริการศึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา	1) ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง ระบบบริการศึกษา สำหรับครูที่ปรึกษา <ul style="list-style-type: none"> - รูปแบบของชุดฝึกอบรม - คำอธิบายรายวิชาของชุดฝึกอบรม เรื่อง ระบบบริการศึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา - วัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรม - เนื้อหาสาระ - กิจกรรมฝึกปฏิบัติ - สื่อประกอบการอบรม - การวัดและประเมินผล 	1.เอกสาร/หลักฐานงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2. ผู้รับผิดชอบโครงการ 3. ผู้ทรงคุณวุฒิ	-รวบรวมเอกสาร/หลักฐาน ผลงานวิจัย - แบบทดสอบ - แบบสอบถาม	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน - การวิเคราะห์เนื้อหา

ตารางที่ 1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ตัวแปร/ประเด็นที่มุ่งศึกษา	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/แนวทางการเก็บข้อมูล	แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล
<p>2. เพื่อประเมินผลการทดลองใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง ระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม - ความรู้และทักษะที่ผู้เข้ารับการอบรมได้รับ - ความเหมาะสมของเนื้อหาสาระ - การนำความรู้ไปใช้ - ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับหน่วยงาน - ปัญหา อุปสรรค - ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการฝึกอบรม - ผู้รับผิดชอบโครงการ - ผู้เข้ารับการอบรม - วิทยากร - แบบทดสอบ - แบบสอบถาม - ค่าร้อยละ - ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน - การทดสอบค่าที (t-test) - การวิเคราะห์เนื้อหา 	<ul style="list-style-type: none"> - ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม - ความรู้และทักษะที่ผู้เข้ารับการอบรมได้รับ - ความเหมาะสมของเนื้อหาสาระ - การนำความรู้ไปใช้ - ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับหน่วยงาน - ปัญหา อุปสรรค - ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการฝึกอบรม 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้รับผิดชอบโครงการ - ผู้เข้ารับการอบรม - วิทยากร 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบทดสอบ - แบบสอบถาม 	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าร้อยละ - ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน - การทดสอบค่าที (t-test) - การวิเคราะห์เนื้อหา

2. ขั้นตอนการดำเนินงาน

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง ระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา โดยเริ่มต้นการดำเนินการด้วยการสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่อง ระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา ซึ่งผลจากการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 100 คน พบว่า มีผู้ตอบถึงร้อยละ 96 ที่ระบุว่ามีความต้องการให้มีการจัดฝึกอบรมทางไกลเกี่ยวกับระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา เนื่องจากต้องการที่จะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบบริการปรึกษาและต้องการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพื่อการให้การปรึกษาในหน้าที่การงานหรือในชีวิตประจำวัน

หลังจากนั้นคณะผู้วิจัยจึงดำเนินการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง ระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 ลำดับขั้นตอนการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง ระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา

สำหรับรายละเอียดของขั้นตอนการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง ระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา ดูได้จาก หัวข้อที่ 4 เรื่องเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในบทที่ 3 นี้

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากร ได้แก่ ครูที่ปรึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร

3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ครูที่ปรึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง และสมัครใจเข้ารับการฝึกอบรม

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ประเภท คือ ชุดฝึกอบรมทางไกลระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษาและแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรม ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเอง มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1) วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์เอกสารระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา กระบวนการพัฒนาระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รายงานความก้าวหน้าระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา พร้อมทั้งเอกสาร/หลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการปรึกษาอื่น ๆ เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาชุดฝึกอบรม

2) ประชุมปฏิบัติการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาสาระที่จะใช้ในการฝึกอบรม โดยอาศัยข้อมูลจากบทความ ตำรา เอกสาร แนวคิด แนวปฏิบัติการพัฒนาระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา การทดลองใช้ระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา ที่ปรากฏในเอกสาร/หลักฐาน โดยเนื้อหาสาระของชุดฝึกอบรม เรื่อง ระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา ประกอบด้วย ความหมายและความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กระบวนการของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แบบจำลองระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การวางแผนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การสร้างเครื่องมือ และการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงานการประเมินและนำเสนอผลการใช้ระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา กรณีตัวอย่างบริการปรึกษา

3) ผลิตชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง ระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา ผู้วิจัยผลิตชุดฝึกอบรมทางไกล โดยชุดฝึกอบรมมีองค์ประกอบ ดังนี้

- 3.1) ชื่อชุดฝึกอบรม
- 3.2) คำอธิบายชุดฝึกอบรม
- 3.3) วัตถุประสงค์
- 3.4) การเตรียมตัวเพื่อศึกษด้วยตนเอง
- 3.5) การประเมินผลตนเองก่อนและหลังเรียน

3.6) เนื้อหาสาระที่ใช้ในการฝึกอบรม ประกอบด้วย

- สาระสำคัญเกี่ยวกับระบบและบริการปรึกษาในสถานศึกษา
- คุณสมบัติของผู้ให้คำปรึกษา
- กระบวนการให้คำปรึกษา
- จรรยาบรรณในการให้คำปรึกษา
- บริการปรึกษา 3 รูปแบบ คือ การปรึกษารายบุคคล การปรึกษาเป็นกลุ่ม
- ทักษะการให้คำปรึกษาที่จำเป็นสำหรับครูที่ปรึกษา
- กรณีตัวอย่างในการให้คำปรึกษา
- บทบาทของครูที่ปรึกษาในการจัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน
- การประเมินผลการให้คำปรึกษา

3.7) กิจกรรมระหว่างเรียน

3.8) สื่อการสอน

3.9) การประเมินหลังเรียน

4) ตรวจสอบคุณภาพของชุดฝึกอบรม คณะผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพของชุดฝึกอบรม โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ตรวจสอบชุดฝึกอบรมในด้านความตรงตามเนื้อหาสาระ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรม และ ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ด้วยวิธีการ IOC ผลการตรวจสอบคุณภาพผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าชุดฝึกอบรมทางไกลมีเนื้อหาสาระเหมาะสม ภาษอ่านเข้าใจง่าย โดยมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 และได้ปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

5) ปรับปรุงแก้ไขชุดฝึกอบรมให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นจัดพิมพ์ชุดฝึกอบรมทางไกลเพื่อนำไปใช้ในการฝึกอบรมต่อไป

6) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรม ผู้วิจัยดำเนินการสร้างดังนี้

6.1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเครื่องมือประเภทแบบสอบถาม แบบทดสอบระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา รายงานความก้าวหน้าระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษารวมทั้งวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของการใช้ชุดฝึกอบรม

6.2) ประชุมปรึกษาหารือเพื่อวางแผนกำหนดกรอบความคิด และประเด็นที่จะประเมิน

6.3) นิยาม ตัวแปร/ตัวชี้วัด/ประเด็นที่มุ่งศึกษาให้ชัดเจน

6.4) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามประเด็นที่จะศึกษา

6.5) ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความตรงตามเนื้อหา

และ ความเหมาะสมของข้อคำถาม

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การทดลองใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล มีขั้นตอนและรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

5.1 ประสานงานกับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อคัดเลือกผู้เข้ารับการอบรม ผู้เข้ารับการอบรมประกอบด้วย ครูที่ปรึกษา และครูแนะแนว จำนวน 40 คน

5.2 จัดส่งชุดฝึกอบรมทางไกลให้กับผู้เข้ารับการอบรมได้ศึกษาก่อนการอบรมแบบเผชิญหน้า 1 เดือน

5.3 ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาเอกสารชุดฝึกอบรมทางไกล

5.4 จัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูที่ปรึกษาเป็นเวลา 2 วัน โดยมีรายละเอียดดังนี้ เป็นการบรรยายเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา องค์ประกอบระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา และฝึกปฏิบัติพื้นฐานการให้บริการปรึกษา

5.5 ประเมินผลการทดลองใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่องระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา ผู้วิจัยประเมินผลการทดลองใช้ชุดฝึกอบรม โดยประเมินในด้าน 1) ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการอบรม 2) การนำความรู้ไปใช้ และ 3) ความพึงพอใจที่มีต่อการฝึกอบรม

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจาก เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ และข้อมูลจากคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที

เกณฑ์การแปลความหมายของแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการฝึกอบรม

ค่าเฉลี่ย	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
4.50 – 5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด